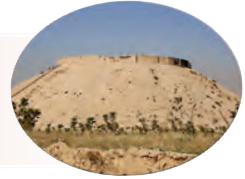

فصل ششم

شکوفایی استان البرز

پس از پیروزی شکوهمند انقلاب اسلامی

درس چهاردهم دستاوردهای انقلاب اسلامی (وضعیت موجود)^۱

با گذشت چهار دهه از عمر یر بركت نظام مقدس جمهوری اسلامی، پیشرفت همه جانبه در تمام عرصه‌های اقتصادی، صنعتی، عمرانی، فرهنگی و... به وجود آمده است. در این درس به بررسی بخشی از آن‌ها به عنوان دستاوردهای انقلاب شکوهمند اسلامی در استان البرز می‌پردازیم.

وضعیت کشاورزی

پس از پیروزی انقلاب اسلامی برنامه‌ریزی در زمینه فعالیت‌های مربوط به زراعت، باغداری، دامداری صنعتی، زنبورداری، پرورش ماهی و طیور، هم‌چنین صدور مجوز برای واحدهای گلخانه‌ای و تولید قارچ به عنوان فعالیت‌های مهم مرتبط با کشاورزی سهم عمده‌ای در اشتغال‌زایی، تأمین نیازها و پیشرفت اقتصادی استان داشته است.

شکل ۱۴-۱- تغییر شیوه‌های سنتی و تبدیل آن به کشت‌های جدید

۱- با توجه به تغییرات سیاسی و تشکیل استان جدید البرز، بررسی مقایسه آماری امکان‌پذیر نیست. بنابراین بیشتر وضعیت موجود تحلیل شده است.

شکوفایی استان پس از پیروزی شکوهمند انقلاب اسلامی

افزایش جمعیت و نیاز روز افزون به مواد غذایی، زمینه تغییر در شیوه‌های سنتی کشاورزی را ایجاد کرده است، هم‌چنین مؤسسات و مراکز تحقیقاتی نقش مهمی در این تغییر ایفا می‌کنند. از مهم‌ترین آن‌ها می‌توان به مؤسسه تحقیقات بیوتکنولوژی و مؤسسه تحقیقات فنی و مهندسی کشاورزی اشاره کرد.

مؤسسه تحقیقات بیوتکنولوژی در طول سال‌های گذشته فعالیت چشمگیری در جهت بهبود تولیدات کشاورزی و کمک به تأمین امنیت غذایی کشور انجام داده است.

مؤسسه تحقیقات فنی و مهندسی کشاورزی نیز با اهداف مصرف بهینه آب، افزایش کمی و کیفی تولیدات، کاهش ضایعات محصولات کشاورزی، افزایش زمان ماندگاری و ایمنی محصولات غذایی و... ایجاد شده است که نقش مهمی در تحول بخش کشاورزی دارد.

وضعیت صنعت

استان البرز پس از پیروزی انقلاب بیش از پیش چهره صنعتی به خود گرفت و شهرک‌های صنعتی و واحدهای تولیدی بسیاری در آن احداث شد.

در سال‌های اخیر به دنبال ممنوعیت تأسیس کارگاه‌های صنعتی در تهران، بخش‌هایی از استان برای احداث شهرک‌های صنعتی مورد توجه قرار گرفت که بسیاری از آن‌ها به مرحله بهره‌برداری رسیده است و تعدادی دیگر در حال تکمیل است. اشتغال‌زایی و افزایش تولیدات داخلی از نتایج ایجاد این شهرک‌های صنعتی می‌باشد.

شکل ۲-۱۴- شهر صنعتی نظرآباد

برای مطالعه

شکل ۳-۱۴- ورودی شهرک صنعتی اشتهارد

شهرک صنعتی اشتهارد: این شهرک به علت دسترسی به راه‌های ارتباطی و زمین‌های بایر و وسیع در مسیر جاده اشتهارد- بومین زهرا مکان‌یابی شد و در حال حاضر با داشتن ۵۲۵ واحد صنعتی فعال (فلزی - غذایی - شیمیایی و...) از اصلی‌ترین مناطق صنعتی کشور محسوب می‌شود.

فعالیت‌های عمرانی

فعالیت‌های عمرانی استان به سه بخش تقسیم می‌شوند: ۱- عمران شهری ۲- عمران روستایی ۳- راه و ترابری و حمل و نقل. ۱- عمران شهری: فعالیت‌ها و دستاوردهای عمرانی بسیاری (در زمینه تهیه طرح‌های تفضیلی و هادی، خدمات شهری، افزایش و اصلاح راه‌های ارتباط درون شهری و سایر تأسیسات زیربنایی) موجب پیشرفت و توسعه شهرهای استان شده است.

شکل ۴-۱۴- بل‌های روگذر آزادگان نمونه‌ای از فعالیت‌های عمرانی استان

برای مطالعه

جدول ۵-۱۴- برخی از فعالیت‌های خدمات عمران شهری - ۱۳۸۷

میزان فعالیت	نام فعالیت
۳۰۰۱۷۹ کیلومتر	تعداد کل انشعاب آب شهری
۲۳۸ کیلومتر	طول شبکه جمع‌آوری فاضلاب
۲ مرکز	تعداد تصفیه خانه آب
۳ نیروگاه	تعداد نیروگاه‌های برق
۱۵ شهر	گازرسانی به شهرها

۲- عمران روستایی: اجرای طرح‌های هادی روستایی، انجام پروژه‌های راه‌سازی، برق، آب، تلفن و گازرسانی از جمله آنها است.

آیا می‌دانید پس از پیروزی انقلاب اسلامی کدام نهاد با هدف محرومیت‌زدایی از روستاها تأسیس شد و امروزه چه نام دارد؟

بیشتر بدانیم

روستای صفرخواجه در نظرآباد اولین روستای کشور است که طرح فاضلاب روستایی در آن اجرا شده

است.

جدول ۶-۱۴- راه‌های روستایی - ۱۳۸۷

جمع - کیلومتر	فرعی	شوسه	آسفالته
۱۰۵۳	۸۳	۳۳۹	۶۳۱

۳- راه و ترابری و حمل و نقل: استان البرز پل ارتباطی بین تهران با استان‌های شمالی، شمال غرب و غرب کشور محسوب می‌شود و طی چهار دهه گذشته با ایجاد شبکه راه‌های جدید و تعریض راه‌های قبلی (دوبانده کردن)، احداث مترو و فرودگاه بر اهمیت آن افزوده شده است.

شکل ۷-۱۴- راه‌های استان

بیشتر بدانیم

امتداد بزرگراه همت تهران تا کرج، جاده کردان - سیستان - طالقان، جاده کمربندی جنوب ساوجبلاغ - نظرآباد، جاده نظرآباد - نجم‌آباد - اشتهارد از طرح‌های در دست مطالعه و اجرا در زمینه حمل و نقل زمینی است.

✳️ **قطار شهری (مترو):** احداث مترو یکی از اقدامات مهم زیربنایی پس از پیروزی انقلاب اسلامی محسوب می‌شود. احداث مترو تهران - کرج و امتداد آن تا شهر جدید هشتگرد نقش مؤثری در توسعه استان ایجاد خواهد کرد.

شکل ۸-۱۴- نمونه‌هایی از فعالیت‌های ساخت و ساز در مترو

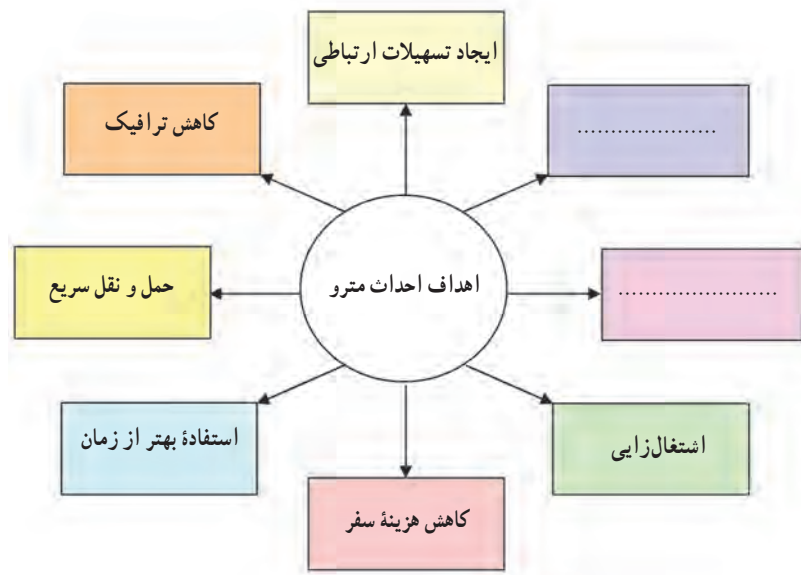
شکوفایی استان پس از پیروزی شکوهمند انقلاب اسلامی

شکل ۹-۱۴ نقشه خطوط مترو کرج و حومه

به نمودار زیر توجه کنید؛ آیا می‌توانید موارد دیگری بنویسید؟

شکل ۱۰-۱۴- نمودار اهداف احداث مترو

✳️ فرودگاه آزادی: این مجتمع فرودگاهی سال ۱۳۷۹ در شرق روستای صالحیه شهرستان نظرآباد افتتاح شد. مهم‌ترین اهداف احداث این فرودگاه تربیت نیروی انسانی در زمینه طراحی و ساخت هواپیماهای کوچک و آموزش هوانوردی است.

شکل ۱۱-۱۴- فرودگاه آزادی - نظرآباد

وضعیت سیاسی

تشکیل استان البرز و شهرستان‌های آن به منظور ارائه خدمات بهتر از دستاوردهای مهم انقلاب اسلامی در زمینه سیاسی است.

بیشتر بدانیم

فعالیت‌های علمی - فرهنگی

۱- آموزش و پرورش: با توجه به اهمیت و جایگاه تعلیم و تربیت، فعالیت‌های چشمگیری در زمینه تأسیس مدارس در کلیه مقاطع تحصیلی متوسطه، هنرستان‌های فنی و حرفه‌ای و... انجام شده است. از اقدامات مهم در زمینه آموزش بزرگسالان، می‌توان به تأسیس سازمان نهضت سوادآموزی اشاره کرد، که نقش قابل توجهی در رشد باسوادی و سطح سواد عمومی داشته است.

شکل ۱۲-۱۴- مدارس

جدول ۱۳-۱۴- تعداد دانش‌آموزان و کارکنان آموزشی کلیه مقاطع تحصیلی ۹۲-۱۳۹۱

کارکنان آموزشی به نفر			دانش‌آموزان به نفر		
زن	مرد	جمع	دختر	پسر	جمع
۱۴۸۸۹	۸۴۹۲	۲۳۳۳۸	۱۹۷۱۸۶	۲۰۹۰۹۰	۴۰۶۲۷۶

۲- مراکز آموزش عالی: دانشکده کشاورزی کرج تنها واحد آموزش عالی استان است که سابقه آن به دوران قبل از پیروزی انقلاب اسلامی می‌رسد. سایر مراکز آموزشی که در این استان تأسیس شده‌اند عبارت‌اند از:

- * دانشگاه تربیت معلم
- * دانشگاه آزاد اسلامی
- * دانشگاه پیام نور
- * دانشگاه جامع علمی - کاربردی
- * دانشکده علوم پزشکی
- * دانشگاه هنر
- * آموزشکده فنی شهید بهشتی
- * آموزشکده عالی محیط زیست
- * مرکز تربیت معلم حکیم ابوالقاسم فردوسی
- * پژوهشگاه مواد و انرژی
- * آموزشکده عالی سماء

شکل ۱۴-۱۴- دانشگاه هنر - کرج

۳- مراکز فرهنگی: کانون‌های

آموزش قرآن، کانون‌های پرورش فکری کودکان و نوجوانان، فرهنگ سراها و کتابخانه‌ها به ویژه کتابخانه نابینایان حاصل تلاش مسئولان در جهت گسترش مراکز فرهنگی است.

تأسیس رادیو البرز - خبرگزاری‌ها، چاپخانه‌ها، سینماها، انتشار مطبوعات محلی، برپایی نمایشگاه‌ها و... نیز از اقدامات فرهنگی استان محسوب می‌شوند.

جدول ۱۵-۱۴- مراکز فرهنگی استان - ۱۳۸۷

تعداد	نوع و زمینه فعالیت فرهنگی
۲۸	کتابخانه عمومی
۵	کتابخانه کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان
۷	سالن‌های وابسته به اداره کل فرهنگ و ارشاد اسلامی
۶	سینما

شکل ۱۶-۱۴- بیمارستان تخصصی البرز

فعالیت‌های بهداشتی و درمانی

پس از پیروزی انقلاب شکوهمند اسلامی در جهت ارتقای سطح سلامت افراد جامعه، مراکز بهداشتی، درمانی و سایر امکانات وابسته به آن هم‌چنین بیمه خدمات درمانی به ویژه در حمایت از روستاییان افزایش یافته است.

جدول ۱۷-۱۴- بخشی از امکانات بهداشتی و درمانی - ۱۳۸۷

تعداد	امکانات بهداشتی و درمانی
۱۸۳	مراکز بهداشتی درمانی
۷۷	خانه‌های بهداشت روستاها
۱۶۵۳	تخت بیمارستانی
۳۷۸	پزشکان
۱۸۷۱	پیراپزشکان
۱۳۲	آزمایشگاه
۲۵۷	داروخانه
۷۰	مراکز پرتونگاری
۱۱۴	مراکز توانبخشی

سایر دستاوردها

- ۱- مطالعه و تأسیس مراکز تولید انرژی‌های نو (سایت انرژی خورشیدی طالقان)
- ۲- اجرای طرح‌های آبخیزداری برای مهار آب‌های سطحی و جلوگیری از فرسایش خاک
- ۳- احداث شهرک تخصصی تولید دارو در ساوجبلاغ
- ۴- ایجاد کمربند سبز در اطراف شهرها
- ۵- احداث سد طالقان

فعالیت

در مورد دستاوردهای پس از پیروزی انقلاب اسلامی در محل سکونت خود، با افراد مطلع و آگاه مصاحبه و اطلاعات گردآوری شده را به دبیر خود ارائه کنید.

شکل ۱۸-۱۴ استفاده از انرژی‌های نو

شکل ۱۹-۱۴ مهار آب‌های سطحی و جنگل‌های دست کاشت

درس پانزدهم چشم انداز آینده استان

آیا تا به حال به آینده استان اندیشیده‌اید؟

جایگاه ایران برای اقتصاد ملی، در سال ۱۴۰۴ در قالب توسعه امور اقتصادی - فرهنگی - علمی و فناوری امور اجتماعی - سیاسی، دفاعی و امنیتی ترسیم شده است. استان البرز با توجه به داشتن زیرساخت‌های مناسب اقتصادی باید رتبه‌های بالایی را در میان استان‌های کشور به خود اختصاص دهد.

تحقق این امر، نیاز به آگاهی و عزم شما جوانان این مرز و بوم دارد که با شناخت محیط خود و آگاهی از توان‌های بالقوه و بالفعل استان ضمن رشد و بالندگی برای دستیابی به جامعه‌ای مستقل، توسعه یافته و متکی بر ارزش‌های اسلامی قدم بردارید.

مهم‌ترین توانمندی‌های استان عبارت‌اند از:

- ۱- وجود شبکه‌های ارتباطی مناسب زمینی و ریلی
- ۲- برخورداری از نیروهای انسانی ماهر و متخصص
- ۳- استقرار مراکز پژوهشی، تحقیقاتی و فرهنگی
- ۴- دسترسی به منابع آب و خاک حاصلخیز
- ۵- وجود صنایع و شهرک‌های بزرگ صنعتی
- ۶- دسترسی به بازارهای بزرگ مصرف
- ۷- برخورداری از جاذبه‌های طبیعی و انسانی

فعالیت

به نظر شما علاوه بر موارد ذکر شده استان از چه توانمندی‌هایی برخوردار است؟

برخی از مهم‌ترین مشکلات و محدودیت‌ها بر سر راه توسعه استان البرز عبارت‌اند از:

- ۱- وجود گسل‌های فعال و لرزه خیز
- ۲- اراضی کویری و کمی پوشش گیاهی
- ۳- کمبود امکانات رفاهی، درمانی و آموزشی
- ۴- کمبود زمین برای توسعه شهرها
- ۵- کمبود شبکه‌های جمع‌آوری پساب‌ها و فاضلاب‌ها

- ۶- گسترش شهرنشینی بدون در نظر گرفتن زیرساخت‌ها
 - ۷- تخریب منابع طبیعی و افزایش آلودگی هوا
- در توسعه همه جانبه استان البرز باید به قابلیت‌ها و محدودیت‌های موجود توجه کافی داشت و با مدیریت صحیح منابع انسانی و طبیعی می‌توان تنگناها و مشکلات را به حداقل کاهش داد.

شکل ۱- ۱۵- مسکن مهر

مهم‌ترین اهداف و راهبردهای پیشنهادی برای توسعه استان

- ۱- اعتلای معرفت دینی، ساماندهی فعالیت‌های فرهنگی، توزیع متعادل امکانات در سطح استان
- ۲- شناسایی منابع طبیعی مستعد استان و به کارگیری شیوه‌های نوین حفاظت از منابع طبیعی
- ۳- افزایش آمادگی جهت مقابله با حوادث طبیعی
- ۴- تکمیل و اجرای کمربند سبز در اطراف شهرها
- ۵- طرح و اجرای برنامه‌های جامع، جلوگیری از آلودگی هوا و ضوابط رفع اصولی پسماندها و بازیافت
- ۶- دستیابی به تعادل فضایی و مهار و کنترل رشد جمعیت و جلوگیری از گسترش بی‌رویه شهرها
- ۷- تهیه و اجرای GIS شهری در شهرهای استان و انجام مطالعات شهری
- ۸- سازماندهی ترافیک در تردهای بین شهری و درون شهری
- ۹- استقرار مدیریت واحد و کارآمد شهری
- ۱۰- توسعه صنایع تبدیلی

- ۱۱- ایجاد زمینه مناسب برای سرمایه‌گذاری خارجی
- ۱۲- توانمندسازی بخش غیردولتی برای مشارکت تولید علم و فناوری
- ۱۳- توسعه و ایجاد زیرساخت‌ها جهت سازماندهی صنایع در شهرک‌ها و نواحی صنعتی
- ۱۴- تعامل بخش صنعت و کشاورزی در جهت توسعه پایدار
- ۱۵- استفاده بهینه از جاذبه‌های گردشگری و ایجاد زمینه‌های لازم برای توسعه آن
- ۱۶- مطالعه و سازماندهی توسعه اشتغال و کاهش بیکاری با ایجاد فرصت‌های شغلی و حمایت از کارآفرینان
- ۱۷- ترویج شیوه‌های جدید کشاورزی با تأکید بر کشت‌های مترکم
- ۱۸- توسعه و راه‌اندازی مراکز آموزش عالی و فنی و حرفه‌ای
- ۱۹- ساخت و تکمیل نیروگاه‌های انرژی نو
- ۲۰- اصلاح الگوی مصرف در بخش‌های مختلف به خصوص آب و انرژی
- ۲۱- ارتقای ورزش در تأمین سلامت جسمی و روحی جامعه

تحقیق کنید

برای کنترل و ساماندهی مهاجرت به استان و افزایش اشتغال، چه اقداماتی می‌توان انجام داد؟

شکل ۲- ۱۵- توسعه مترو راه حلی برای ترافیک و حمل و نقل عمومی

با تشکر از:

- اداره کل آموزش و پرورش استان البرز و ادارات تابعه
- استانداری و فرمانداری‌های تابعه استان
- سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری استان
- اداره کل حفظ آثار و نشر اندیشه‌های دفاع مقدس استان
- سازمان فضایی ایران
- سازمان هواشناسی استان
- اداره کل محیط زیست استان
- جهاد کشاورزی استان
- اداره کل آمار و اطلاعات استانداری البرز
- روابط عمومی و امور بین‌الملل سازمان قطار شهری کرج و حومه
- منابع طبیعی استان البرز
- شرکت عمران شهر جدید هشتگرد
- کلیه عزیزانی که با گروه تألیف همکاری نموده‌اند.

